

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

240. Meddelelse. Marts 1937.

2. Oplag. (1. Oplag Marts 1935).

B. Vejledninger.

Dyrkning af Spindhør.

Hør (*Linum usitatissimum*) er en enaarig Plante, der har en $\frac{3}{4}$ —1 m høj, fin, foroven svagt grenet Stængel med spredt siddende, lancetformede, glatte Blade. Blomsten er som oftest blaa, men der findes ogsaa hvidblomstrede Sorter. Frugten er en flerdelt Kapsel med 10 flade, brune Frø. Stænglen er hul, og mellem Barken og Veddet findes en Krans af Baststrengte eller Taver, hvoraf der kan fremstilles Garn, Linned m. v.

I Danmark har Hør tidligere været almindelig dyrket, men Arealet har aldrig været stort, ca. 7700 ha i 1837. Omkring Aarhundredskiftet var det gaaet ned til ca. 150 ha.

Krigsaarenes Afspærring fra Omverdenen forårsagede igen en Udvidelse af Hør dyrkningen i Danmark; men i de første Efterkrigsaar blev der Vanskelighed med Afsætning af Taven. I de senere Aar er Dyrkningen atter udvidet: fra ca. 10 ha i 1927 til ca. 225 ha i 1936.

Klima og Jordbund.

Vort Vejrlig er gunstigt for Hør dyrkning, da Hørren trives bedst i et jævnt varmt og fugtigt Kystklima og er ret ømtaalelig for Nattefrost. Hørren har en kort Voksetid, 100—120 Dage, og et ringe Varmebehov. Den foretrækker let lermuldet og god sandmuldet Jord i god Kultur og Gødningskraft, og Undergrunden maa ikke være for tør, men heller ikke mangelfuldt afvandet. Moseagtig Jord egner sig ikke saa godt til Hør dyrkning, idet Hørren ofte dør gaar i Leje og giver en grov Tave af tarvelig Kvalitet. — Arealet maa helst være frit beliggende for Vind og Sol.

Forfrugt og Gødskning.

Som Forfrugt anbefales fra gammel Tid Græsmark eller Bælgsæd, men da Hørren skal saas i ren og vel behandlet Jord, vil man med Fordel vælge en velholdt og velgødet Runkelroe-

afgrøde som Forfrugt. Særlig af Hensyn til Sygdomsangreb, men ogsaa af andre Grunde, maa Hør ikke gerne dyrkes igen paa samme Sted før efter 6—8 Aars Forløb. — Hvor Jorden er i god Gødningskraft, har man tidligere ikke anset det for nødvendigt at tilføre Gødning til Hørrønnen, men af Hensyn til dens korte Voksetid maa Jorden indeholde tilstrækkeligt af let tilgængelig Næring. Staldgødning bør ikke anvendes direkte til Hør, da den ikke kan fordeles jævnt nok. I Stedet bør der i Reglen tilføres Kunstgødning. Af Kaligødning gives: 150—300 kg pr. ha, idet saavel ældre Iagttagelser som nyere Forsøg tyder paa, at Kaligødning fremmer Længdevækst og Tavedannelse. Af Superfosfat kan gives 200 kg og af Kvælstofgødning (Chilesalpeter eller Svovlsur Ammoniak) samme Mængde, som normalt kan gives til Havre, uden at den gaar i Leje, som oftest 100—150 kg pr. ha. Erfaringer gaar ud paa, at kalkrig Jord er uheldig til Hør, og i et Kalkforsøg paa let Lermuld ved Lyngby 1934—1936 opnaaedes det bedste Udbytte ved Reaktionsstal 6.5—7.0, medens 7.8 var for højt og under 6 var for lavt.

Sorter.

I de senere Aar er der paa Statens Forsøgsstationer gennemført Forsøg med Sorter af Hør fra Nord- og Vestevropa. Forsøgene viser overensstemmende, at der er fremkommet nogle nye og meget yderige Sorter af Spindhør. Af disse Sorter kan nævnes Stormont Cirrus, Stormont Gossamer, Liral Sussex og Liral Crown, alle fra Nord-Irland, Hohenheim fra Tyskland og den hvidblomstrede Concurrent fra Holland.

Jordbehandling og Saatid.

Ved Dyrkning af Hør maa det iagttages, at Jorden om Efteraaret behandles saaledes, at den om Foraaret kun behøver at leharves nogle Gange for at ødelægge Frøkrud og eventuelt tromles. Hørrønnen saas sidst i April eller først i Maj. Efter tidlig Saaning kan den som oftest ruskes før Kornhøst. Ved senere Saaning kan Spiringen være mere usikker, men Renholdelsen er lettere.

Saaning.

Af vel spirende Frø saas omkring 130 kg pr. ha.

Indtil de senere Aar har det været almindeligt at bredsaa Hørrønnen, men det er vanskeligt ved Bredsaaning at opnaa en

jævn Fordeling og passende Dækning af Frøet, hvilket i tørre Forsomre let vil medføre uensartet og mangelfuld Spiring. Endvidere er Renholdelsen af bredsaaet Hør under Væksten vanskelig og kan kun foretages ved Haandlugning.

I de senere Aar er der paa Statens Forsøgsstationer udført Forsøg, hvor Bredsaaning er sammenlignet med Radsaaning paa 12, 18 og 24 cm Afstand mellem Rækkerne. Resultatet af disse Forsøg tyder paa, at Radsaaning paa 12 cm giver lidt større Udbytte af Straa og Tave end Bredsaaning, medens 18 cm Afstand giver noget mindre Udbytte og 24 cm Rækkeafstand giver væsentlig mindre Udbytte med grovt Straa og lavere Taveprocent. Ved Radsaaning kan Frøet fordeles jævnt og lægges passende dybt, 1—2 cm, og Fremspiringen bliver mere sikker og ensartet.

Hertil kommer, at hvor Jorden ikke er tilstrækkelig ren, er radsaaet Hør lettere at renholde. Paa 12 cm Afstand kan der benyttes Haandhjulhakke eller Roehakke med korte Skær, og paa 18 cm Afstand kan der renses med en alm. 2-rækket Radrenser, paasat gode tovingede Skær, Bredde 14 cm. Radrensningen maa udføres paa et tidligt Tidspunkt, medens Planterne kun er faa cm høje.

Ruskning og Tærskning.

Høstningen sker ved Oprykning af Hørren med Rod, Ruskning. Denne foretages i Reglen, naar Stænglen har tabt en Del Blade paa den nederste Halvdel, og den midterste Frøkapsel begynder at antage en svag gulbrun Farve. Frøet er ikke modent paa dette Tidspunkt, sædvanlig sidst i Juli eller først i August, men det eftermodnes godt paa Straaet. Ruskningen udføres helst i tørt Vejr, og Straaet lægges ubundet i et tyndt Lag paa Jorden. Hvis Hørren gaar i Leje og ikke kan rejse sig igen, maa den ruskes straks, da Taven ellers bliver skør, og Kvaliteten derfor ringe.

Paa større Arealer har man i de senere Aar udført Ruskningen med Maskine, der trækker Hørren op med Rod og binder den i smaa Neg ligesom en Selvbinder.

En eller to Dage efter Ruskningen rejses Straaet op i et tyndt Lag mod en Staaltraad, der er udspændt mellem to Stokke, eller Straaet bindes i smaa Neg, som sættes sammen i Langhobe. I Løbet af en halv Snes Dage er Straaet som Regel

passende vejret til Hjemkørsel. Tærskningen kan udføres med Plejl; der lægges et Brædt paa Rodenden af Hørrer for at holde Orden paa Straaet, og det paases, at Straaet ikke slaas i Stykker. Afrivning af Frøet kan ogsaa udføres med en Hørkneble eller en langsomt gaaende Langhalmmaskine, desuden findes specielle Maskiner dertil.

Rødning.

Rødning af Straaet kan godt udsættes i Aarevis, blot Straaet er tørt, men sædvanlig foretrækkes det at rødne og tørre Straaet samme Aar, som det er avlet. Rødningen kan foretages i stillestaaende, rindende eller varmt Vand, undertiden tilsat Kemikalier; men den almindelige Metode her i Landet er Dugrødning, hvor Hørstraaet lægges ud paa en Græsmark med kort Græs eller Stubmark med Udlæg. Straaet breddes ud i et saa tyndt og jævnt Lag, at det hurtigt og samtidigt kan blive fugtigt af Dug og Regn. Det skal helst breddes ud over et Areal, der efter Afgrødens Størrelse er 1—2 Gange saa stort som det Areal, det er avlet paa. Hørstraaet vendes hver 3. eller 4. Dag ved at pløjes over Rodenden med et Riveskift, og under almindelige Vejrforhold i August—September, med ret høj Temperatur og hyppige Regnbyger eller Morgendug, kan Rødningen tilendebringes paa 2—3 Uger.

Naar Straaet er færdigrødnet, d. v. s. Basten eller Taven let kan løsnes fra Ved og Bark, sættes det op i smaa Hobe, og saa snart det er godt lufttørt, bindes Straaet i Bundter og opbevares tørt eller sendes til Skæfteri, hvor den videre Behandling foregaar.

Udbyttet af Hør varierer efter Dyrkningsvilkaarene. I Forsøg ved Lyngby og Blangsted i 1933—1936 er der af de bedste Sorter i Gennemsnit opnaaet omkring 3200 kg rødnet Straa pr. ha, hvoraf der er udvundet omkring 600 kg Tave og godt 400 kg Stoppeblaar. Endvidere gav Sorterne 700—1200 kg Frø pr. ha. — Af de nye Hørsorter har Dyrkerne i Gennemsnit for 1935 og 1936 opnaaet lidt lavere Udbytte af Tave og lidt højere af Blaar.

Abonnement paa korte Meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan tegnes paa ethvert Postkontor og hos Postbudet under Navn af: »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 1 Kr. om Aaret, Postpenge iberegnet.